

Motorlu Kamu Araçlarının Sebep Oldukları Zarardan Dolayı İdarenin Kamu Hukuku Kurallarına Göre Değil İşleten Sıfatıyla Özel Hukuk Kurallarına Göre Sorunlu Tutulabileceği

T.C.

DANIŞTAY

8. Daire

Esas: 1993/1260

Karar: 1994/776

Tarih: 09.03.1994

ÖZET: Motorlu kamu araçlarının sebep oldukları zarardan dolayı idarenin kamu hukuku kurallarına göre değil işleten sıfatıyla özel hukuk kurallarına göre sorunlu tutulabileceği hk.

(2918 sayılı Trafik K. m. 2, 3, 85, 90, 106)

KARAR METNİ:

Temyiz İsteğinde Bulunanlar: 1...

2: ...

3: ...

Vekilleri: Av...

Vekili: Av....

Karşı Taraf: I: ... Belediye Başkanlığı

2: D.S.İ. Genel Müdürlüğü

3: ...

4: ...

5: ...

İstemin Özeti : D.S.İ. Genel Müdürlüğüne ilişkin ve damperli kamyonun 26.12.1989 günü ... Belediyesine alt arazide ve ... Belediye Başkanlığı adına hafriyat çalışmaları yaparken denetim amacıyla orada bulunan davacılar miras bırakanı Belediye Başkanına çarparak ölümüne sebebiyet vermesi sebebiyle uğranılan toplam 171.000.000.-TL. maddi zararın hizmet kusuru ilkesi uyarınca tazmini ile duyulan elem ve üzüntü karşılığında 55.000.000.- TL. manevi tazminata hükmedilmesi istemiyle açılan davayı, 2918 s. Karayolları Trafik Yasasının 330 s. K.H.K. ile değişik 106. maddesinde, genel bütçeye dahil dairelerle katma bütçeli idarelere. İl Özel İdarelerine ve belediyelere, kamu iktisadi teşebbüslerine ve kamu kuruluşlarına ilişkin motorlu araçların sebep oldukları zararlardan dolayı, bu kanunun işletenin hukuki sorumluluğuna ait hükümlerinin uygulanacağını kurala bağlandığı, anılan yasanın 85. ve 90. maddelerinde de motorlu araçların trafik kurallarına ve gereklerine aykırı davranışları sonunda meydana gelen zararlar sebebiyle gerçek ve özel tüzel kişilerle kamu tüzel kişilerinin ayırım yapılmadan, aynı sorumluluk kurallarına bağlı olmalarının öngörüldüğü, kamu araçlarının verdikleri zararlardan dolayı idarenin kamu hukuku kurallarına göre değil, "işleten" sıfatıyla özel hukuk kurallarına göre sorumlu tutulabileceği sebebiyle uyuşmazlığın görüm ve çözümün Adli Yargı merciilerinin görev alanına girdiği gerekçesiyle görev yönünden reddeden Gaziantep İdare Mahkemesinin 14.10.1992 tarihli ve 891 s. kararının davacılar tarafından, 2918 s. Kanunun 2/1. ve 3. maddesinde karayolu ve trafik kazasının tanımlandığı, kazanın trafik kazası olmadığı ve davalarının idari yargının görevi alanında olduğu, davalı DSİ Genel Müdürlüğü tarafından, olayın 2918 s. Kanun kapsamı dışında ve kamu idarelerinin görev alanları içinde yürütülen kamu hizmetlerinin yapılması sırasında motorlu araçların meydana getirdikleri zararlardan dolayı hizmet kusuru olup olmadığının tartışılacağı ve karar verileceği merci nin İdari Yargı olduğu öne sürülerek 2577 s.

Kanunun 49. maddesi uyarınca karşılıklı olarak temyizın incelenerek bozulması istemidir.

Savunmanın Özeti: Yanıt verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hakimi : Mehmet Kayhan

Danıştay Savcısı H.Erol Çanga''nın Düşüncesi : 26.12.1989 günü ... Belediyesine ilişkin arazideki hafriyat işini denetleyen belediye başkanı hafriyata katılan bir taşıtın çarpması sonucu görevi başında ölmüştür.

Dava dosyasının incelenmesinden; Kazanın karayolunda ve sırf trafik kurallarına aykırı davranıştan meydana gelmediği, belediyenin hafriyat alanında gerekli önlemler alınmadığı için hizmetin kusurlu yürütülmesinin de katkısıyla meydana geldiği anlaşılmaktadır.

Kaldı ki kamu hizmetinin denetimi sırasında denetleyenin ölümü veya uğradığı aşırı derecede yüksek zararlarda idarenin objektif esaslarla tazmin yükümü de vardır.

Açıklanan sebeplerle temyiz isteminin kabulü gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Sekizinci Dairesince işin gereği görüşüldü:

İdare ve Vergi Mahkemeleri tarafından verilen kararların temyiz yolu ile incelenip bozulabilmeleri 2577 s. İdari Yargılama Usulü Kanununun 49. maddesinin 1. fıkrasında yazılı nedenlerin bulunmasına bağlıdır.

Gaziantep İdare Mahkemesince verilen kararın dayandığı gerekçe usul ve kanuna uygun olup bozulmasını gerektiren başka bir neden de bulunmadığından, temyiz istemlerinin reddi ile anılan kararın onanmasına 9.3.1994 tarihinde oyçokluğu ile karar verildi.

AZLIK OYU

Dava. 26.12.1989 tarihinde... İli... İlçesinde Belediye''ye ilişkin arazide bulunan taş ve kayaların hafriyatı işini yapan Devlet Su İşlerine ilişkin, ... plaka s. damperli kamyonun davacıların murisine çarpması sonucu ölümüne sebebiyet vermesi dolayısıyla uğranılan maddi zararın tazmini istemiyle açılmıştır.

Dava dosyasının incelenmesinden; Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğünce... İlçesi... grup köy yolu yapımı amacıyla... Çayı üzerindeki köprünün tahkimatı için gerekli taşları nakletmek üzere D.S.İ.nce temin edilen ..., ... plaka s. damperli kamyonun 25.12.1989

tarihinden itibaren D.S.İ. XX.Bölge Müdürlüğü ve ... Belediyesi emrine tahsis edildiği, Belediye emrine tahsis edilen söz konusu aracın belediyenin mülkü olan arazide çevre düzenlenmesi amacıyla taş ve kayaların hafriyatı sırasında belediye başkanına çarpması sonucu ölümle sonuçlanan eylemin olduğu anlaşılmaktadır.

İdare, kamu hizmetlerinin yürütülmesi sırasında kişilere ve özel mülkiyete verdiği zararları tazmin ile sorumlu olup tazminat davasına konu olabilecek zararların idari eylem ve işlemlerden doğması halinde bu zararlar idari yargıda açılacak tam yargı davası ile istenebilir.

Uyuşmazlık Mahkemesinin yerleşmiş içtihatlarına göre 2018 s. Karayolları Trafik Kanunu'nun 330 s. Yasa Hükmünde Kararname ile değişik 106 ve aynı Yasanın 85. ve 90. maddeleri uyarınca idameye ilişkin motorlu araçların karayollarında trafik kurallarına ve gereklerine aykırı davranışı sonunda meydana gelen zararların kamu hukuku kurallarına göre değil "işleten" sıfatıyla özel hukuk kurallarına göre idarenin sorumlu tutulabileceği kabul edilmiş ise de bu içtihat ve uygulamalar ancak 2018 s. yasa kapsamına giren hukuki durumlarda geçerlidir.

2018 s. Karayolları Trafik Yasasının Kapsam ve uygulamaları dışında kamu idarelerinin görev alanları içerisinde yürütülen kamu hizmetlerinin ifası sırasında motorlu araçların meydana getirdikleri zararlardan dolayı hizmet kusuru bulunup bulunmadığının tartışılacağı yer idari yargı olup; kamu hizmetlerinin yürütülmesi sırasında idarenin eyleminden dolayı uğranılan zararı idare hukuku esasları çerçevesince tazmin edilip edilmeyeceğinin takdiri de idari yargı yerine aittir.

Olayda, çevre düzenlenmesi amacıyla belediyeye ilişkin arazide bulunan taş ve kayaların hafriyatı işi idari bir eylemdir. Bu itibarla idari eylemden doğan ve 2018 s. Yasa kapsamı dışında oluşan zararın tazmini isteği ile açılan bu dava tam yargı davası niteliğindedir.

Açıklanan nedenlerle, uyuşmazlığın esastan incelenip karara bağlanması gerekirken, görev ret biçiminde verilen idare mahkemesi kararının bozulması gerekeceği oyuyla çoğunluk kararına karşıyım.

Kaynak: DKD Sayı 90

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA